

25 lat działalności Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w wolnej Polsce.

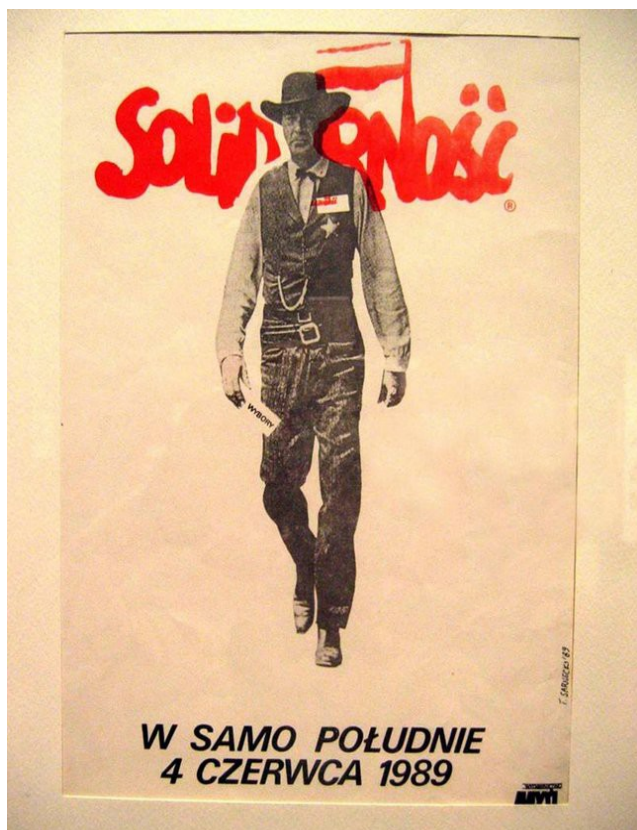
Wolne wybory przyniosła do Polski demokracja. Oznaczają one dla nas możliwość oddania głosu na kogoś, kto jest reprezentantem naszych postulatów. Wolne wybory pozwoliły wyłonić partie, którym dobro Polski leżało na sercu, i które za wszelką cenę chciały, aby wolność przełożyła się również na swobodę kapitalizmu. Przyniosło to wielki rozwój przedsiębiorczości w Polsce oraz liczne inwestycje zachodnich firm w naszym kraju. Zmieniły się warunki życia Polaków. Polska zaczęła się rozwijać, wszystko to za sprawą Okrągłego Stołu, którego porozumienie dało wolne wybory. Demokracja, wolność i swoboda myśli obywatelskiej oraz wolne wybory to najważniejsze zdobycze Polski po 1989 roku.

4 czerwca 1989 roku, w wyniku porozumień Okrągłego Stołu, odbyły się pierwsze po II wojnie światowej wolne i demokratyczne wybory do Senatu.

Wynegocjowana przy Okrągłym Stole ordynacja przewidywała, że w demokratycznych wyborach wyłoniony zostanie tylko Senat. W przypadku zaś znacznie ważniejszego konstytucyjnie Sejmu, 35 proc. miejsc obsadzonych będzie w wyniku wolnej gry wyborczej natomiast 65 proc. mandatów poselskich zostało z góry zagwarantowanych dla PZPR i jej sojuszników. Zwolennicy władz PRL mogli też walczyć o pozostałe 35 proc. mandatów, przewidziane dla kandydatów bezpartyjnych. Wyboru stu senatorów miano dokonać w 49 okręgach, których granice pokrywały się z obszarem województw. W przypadku wyborów do Senatu przynależność partyjna kandydata nie miała znaczenia, a do zarejestrowania się wymagane było jedynie uzyskanie 3000 podpisów. Senatorem zostawał kandydat, który zdobył ponad połowę ważnie oddanych głosów. Jeśli w pierwszej turze wszystkie mandaty w okręgu nie zostałyby obsadzone, odbywać się miała druga tura, w której prawo uczestnictwa otrzymywali dwaj kandydaci najlepsi w pierwszym głosowaniu.

Określono rolę Sejmu (izba pierwsza), który uzyskał pozycję nadrzędną wobec Senatu (izba druga). Powstało nadto Zgromadzenie Narodowe jako forma połączonych obrad Sejmu i Senatu w celu wyboru Prezydenta PRL. Deklaracja Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” zawierała zapowiedź rychłego uchwalenia nowej, demokratycznej ustawy zasadniczej oraz ordynacji wyborczej.

Plakaty i ulotki wyborcze do Sejmu i Senatu PRL, zachęcające do głosowania w wyborach 4 czerwca 1989

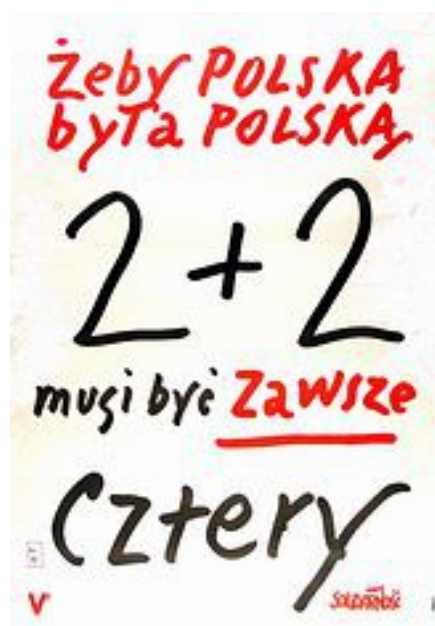

Autorem plakatu "W samo południe" - z Garym Cooperem w roli szeryfa namawiającego do głosowania w wyborach 4 czerwca 1989 r.

jest Tomasz Sarnecki – plastyk i grafik, wówczas student warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych.

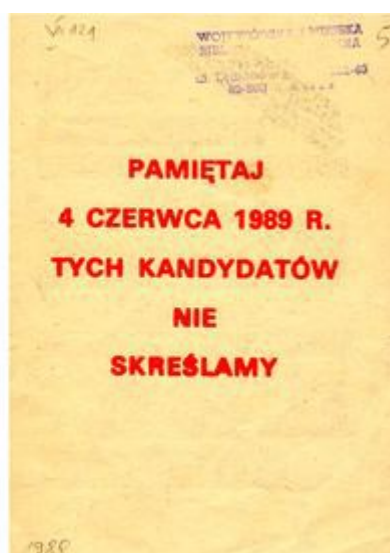
Jak wspomina Sarnecki - w słoneczną, niedzielą, piękną pogodę, w samo południe 4 czerwca na ulice stolicy Polski zawitał "Gary Cooper Solidarności - jedyny sprawiedliwy, który podobnie jak w filmie z 1952 roku postanowił przywrócić mieszkańcom miasta wolność, a uzurpatorom wymierzyć sprawiedliwość".

Plakat wyborczy pt. "2+2 musi być zawsze 4", autorstwa Henryka Tomaszewskiego, został wydrukowany w 100 tysiącach egzemplarzy.

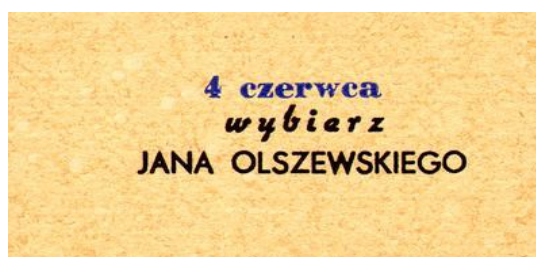

Plakat zachęcający do głosowania w wyborach 4 czerwca 1989r autorstwa Juliusza Sokołowskiego - fotografa "Tygodnika Solidarność".

Ulotka wyborcza Komitetu Obywatelskiego NSZZ "Solidarność", okręg wyborczy nr 29 Kalisz. Kandydaci na posła i senatora (ulotka dwustronna). Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu

Wizytówka wyborcza Jana Olszewskiego, okręg wyborczy nr 29 Kalisz. Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu.

Plakat wyborczy z województwa częstochowskiego, 1989 r. Archiwum Państwowe w Częstochowie, zespół akt nr 8/59

Plakat wyborczy kandydata na senatora Józefa Wypycha. Archiwum Państwowe w Częstochowie, zespół akt nr 8/59

Wybory do Sejmu i Senatu – propaganda „Solidarności” przy Kościele OO Salezjanów przy ul. Marchlewskiego-Przemysł. Archiwum Państwowe w Przemyśle/ Sygn. 131-002

Wybory do Sejmu i Senatu – propaganda „Solidarności” przy Kościele parafialnym dzielnicy Kmiecie, ul. Grunwaldzka i róg ul. Płowieckiej - Przemysł. Archiwum Państwowe w Przemysłu, Sygn. 131-005

MANDAT 112

4 CZERWCA
WYBIERZ NA POSŁA DO SEJMU

MAŁGORZATĘ NOWAK

RZECZNIKA SPRAW DZIECKA I RODZINY
(bezpartyjna, niezależna, wzorowy pedagog)

rekomenduje

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DZIECI

Ulotka wyborcza Małgorzaty Nowak, Mandat 112, okręg wyborczy nr 29 Kalisz. Rekomendowana przez Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Kandydatka na posła. Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu

W rezultacie sukcesu opozycji demokratycznej w wyborach parlamentarnych do Sejmu i Senatu, przeprowadzono gruntowne reformy ustrojowe poprzez uchwalenie nowelizacji konstytucji w dniu 29 grudnia 1989 r. W tym akcie Rzeczpospolitą Polską określono jako demokratyczne państwo prawne. Następnie zdecydowano się na przyjęcie regulacji tymczasowej w postaci Małej Konstytucji podpisanej przez Prezydenta 17 października 1992 r. Akt ten regulował przede wszystkim stosunki między władzą wykonawczą i ustawodawczą. Utrzymano dwuizbowość parlamentu.

W wyniku wieloletnich prac projektodawczych Zgromadzenie Narodowe uchwaliło nową ustawę zasadniczą w dniu 2 kwietnia 1997 r.

Z dniem 17 października 1997 r. Konstytucja Trzeciej Rzeczypospolitej weszła w życie. Akt ten wprowadził w Polsce zrationalizowany system parlamentarno-gabinetowy, określił pozycję ustrojową Sejmu i Senatu, nie stosując nazwy parlament. Przyjęto w nim model trójpodziału władzy, który zakłada równowagę władzy ustawodawczej i wykonawczej. Obie izby parlamentu są samodzielnymi i niezależnymi od siebie organami z własnymi uprawnieniami. Konstytucja utrzymała zasadę dwuizbowości władzy ustawodawczej. Sejm i Senat w połączonym składzie funkcjonują jako Zgromadzenie Narodowe. Nowa ustawa zasadnicza przyznała Sejmowi bardzo szeroki zakres kompetencji, natomiast ograniczone uprawnienia uzyskał Senat.

Najważniejszą rolą **Senatu** jest współtworzenie z sejmem polskiego prawa.

Senatorowie rozpatrują ustawy uchwalone przez **Sejm**. Mają prawo wnieść do nich poprawki, odrzucić ustawę sejmową, lub przyjąć ją bez zmian.

Z tworzeniem prawa przez **Senat** związana jest ściśle inicjatywa ustawodawcza. **Senat** może samodzielnie tworzyć projekty ustaw i przekazywać je do rozpatrzenia przez **Sejm**.

Kalendarium:

4 czerwca 1989 r. - pierwsza tura częściowo wolnych wyborów do Sejmu i wolnych wyborów do Senatu. Frekwencja wynosi 62,7%. Na 161 mandatów poselskich „Solidarność” zdobywa 160, a na 100 mandatów senatorskich - 92. Z krajowej listy wyborczej mandaty poselskie zdobywa tylko 2 kandydatów.

18 czerwca 1989 r. - druga tura wyborów parlamentarnych. Frekwencja wynosi 26%. „Solidarność” zdobywa ostatni wolny mandat poselski i 7 z 8 mandatów senatorskich.

Chcesz wiedzieć więcej, zobacz: <http://www.kalendarium.senat.edu.pl/>

Bibliografia

1. <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114873,6687898.html> [dostęp 2.04.2014]
2. <http://dzieje.pl/aktualnosci/sarnecki-plakat-wyborczy-w-samo-poludnie-mogl-sie-nigdy-nie-ukazac> [dostęp 2.04.2014]
3. <http://www.zasoby.archiwaprzelomu.pl/pictures/AS865> [dostęp 4.04.2014]
4. <http://www.senat.edu.pl/senat/> [dostęp 2.04.2014]